

LÓGR

36. TĚLO

120 Kč

OBSAH

Téma: **Tělo**. Ať už hubené nebo kypré, mladé nebo staré, sportovní nebo zlenivělé – o všech se v tomto čísle dočtete. Protože ať si říká, kdo chce, co chce, letní sezóna je obnažených těl prostě plná. Naši přispěvatelé vám prostřednictvím literatury (a dalších oblastí umění) odhalí ženské křivky (str. 3), mužná těla (str. 17), těla neodpovídající společenské normě (str. 24) nebo třeba těla zachycená ve chvílích rozkoše (str. 36).

- 3 Ženské křivky stínované slovy**
- 10 Tělo jako zbraň.** Zamyšlení nad kultovní knihou *Lolita*
- 17 Péro za kloboukem.** Krátké dějiny mužského těla v literatuře
- 24 Těla mimo společenskou normu**
- 30 Nedovedu se jich prostě zbavit, je to nemoc.** Rozhovor se zakladatelem Archy
- 36 Trapnost sexuálních scén**
- 40 Odcizená.** Povídka
- 44 Bostonský maraton.** Legendární běh, o kterém si můžete letos tak akorát číst
- 52 Diana: Wonder Woman nebo žena za pultem?**
- 59 Ze současné české poezie XXXIII**
- 70 Zavři oči a mysl na Labutí jezero.** *Baletky* Miřenky Čechové
- 76 Mystická kuřba.** Román Michala Havrana *Analfabet*
- 80 České rebelky**
- 86 Dějiny s motýlovou příchutí.** Petr Motýl a jeho *Bohemiana 1988–2019*
- 92 Pod povrch čtení.** *Čtenáři, vrať se* Maryanne Wolfové
- 96 Co je vidět z komiksového ledovce?** Komiks *Singl* Jiřího Franty
- 101 Od analfabetky k skvostnej umelkyni.** *Memoáre v listoch* malířky Emmy Reyes
- 106 Tříkrát Vytěženej kraj**
- 110 Jak vypadal Berlín 20. let?** *Mokrý ryba* Volkera Kutschera
- 113 Neomarxistická sluníčkářská sexuální revoluce.** O knize *Co to tam mám?*
- 116 Koláž Kateřiny Ká**

DĚKUJEME!

Magazín **LÓGR** vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury ČR a Státního fondu kultury ČR.

MINISTERSTVO
KULTURY

Státní fond kultury ČR

Kristýna Doležalová

Ženské křivky stínované slovy

Umění, krása a láska povětšinou stojí na kráse lidského těla, obzvláště toho ženského. Ne, že by snad bylo více krásnějších žen než mužů, ovšem muži se velmi často dokážou dívat na lidské tělo tak jako nikdo jiný. Ovládnání svým vlastním tělem, na úkor emocí a rozumu, bezhlavě se propadají do všemožných křivek a zákoutí těl. Jejich rozsáhlejší živočišnost jim dává prostor ke zcela odlišnému nahlížení na ženské tělo.

Podíváme-li se na malířská plátna, sochy, přečteme všemožné knihy a poslechneme většinu písní, ženské tělo v nich převládá. Vypodobňují ho jako symbol touhy, lásky, šilenství a pomíjivé krásy. Ženské tělo je v umění zachycováno v jeden krátký okamžik a v žádném dalším už není stejné. Zároveň je každým novým pozorovatelem viděno zcela jinak a jen oko umělcovo má tu výsostnou pravomoc ho zachytit ve své nejdokonalejší formě.

„Skutečná krása s námi má společného tak málo, že se nás vlastně ani netýká, a zároveň je nám někdy blíží než tlukot vlastního srdce.“ Jan Němec

**Knihy tak stojí před
velmi přísnou a často
slepou porotou.**

Spisovatelé a spisovatelky mají oproti sochařům, malířům a jiným umělcům k dispozici pouze slova. Slova, která musí dobarvit, zhmotnit a vzbudit jimi vášeň i v tom nejchladnějším čtenáři. Spisovatelé musí dostat skrze strohé znaky obraz dokonalé krásy a jedinečnosti daného těla do hlavy někoho, koho nikdy nevidí, bez ohledu na věk, rasu nebo četnosti zlomeného srdce. Je to skrz naskrz složitý úkol. Uskupení slov v mnoha smrtelnících nedokáže v hlavě vytvořit nic víc než podivnou směs barev a obrazců jako od Picassa, ale skuteční spisovatelé jako by probudili ty nejskrytější city čtenáře.

„Básníkovo pero dokáže vytvarovat vzdušná nic a dá jim tělo, příbytek i jméno.“ William Shakespeare

Knihy tak stojí před velmi přísnou a často slepou porotou. Je složena z lidí, kteří možná nikdy nic podobného nepocítili ani neviděli. A možná si ani nejsou vědomi sami svého těla. Jak takovým lidem dokázat, že veškerý původ a všechen život jednoho okamžiku je ukryt právě v prohlubni pravého boku ženy, na jejímž těle se teď povaluje ranní slunce?

**Očima může
spisovatel vyjádřit
nejen ženskou krásu,
ale jistým přesahem
objevit osudovost
a lásku v jednom
daném pohledu.**

„Každé slovo žebra, když mluví o ní: pod baldachýnem ležela – tkaným z hedvábí a zlata – půvabnější než obraz Venuše, v němž fantazie předčí přírodu.“ William Shakespeare

Kdejaký spisovatel se onu ženskou krásu snaží zachytit skrze oči, ty tajemné, hluboké, průzračné i podmanivě temné, kterým stačí jediný pohled, aby zvrátily osud, proměnily generace a zničily civilizace.

„Tady jsou její černé oči. Tady! Nedovedu ti to vyslovit. Zavřu-li oči, jsou tu, jako moře, jako propast spočívající přede mnou a ve mně, a naplňují mé smysly, kolik jich mám.“ J. W. Goethe

Očima může spisovatel vyjádřit nejen ženskou krásu, ale jistým přesahem objevit osudovost a lásku v jednom daném pohledu.

„Teď jsi ještě tady; mladší, sluncem prohrátá; vstáváš, musíš jít za svým milencem; ale ten hluboký a vážný pohled už necháváš zde, necháváš jej u mě, necháváš jej mně, ten už Tvému milenci nepatří; jako mu už nepatříš Ty...“ Matěj Hořava

Samozřejmě, že u očí spisovatelský zrak nekončí a nechává své prsty psát o dalších svých pohledech, které sjíždějí dále po křivkách ženského

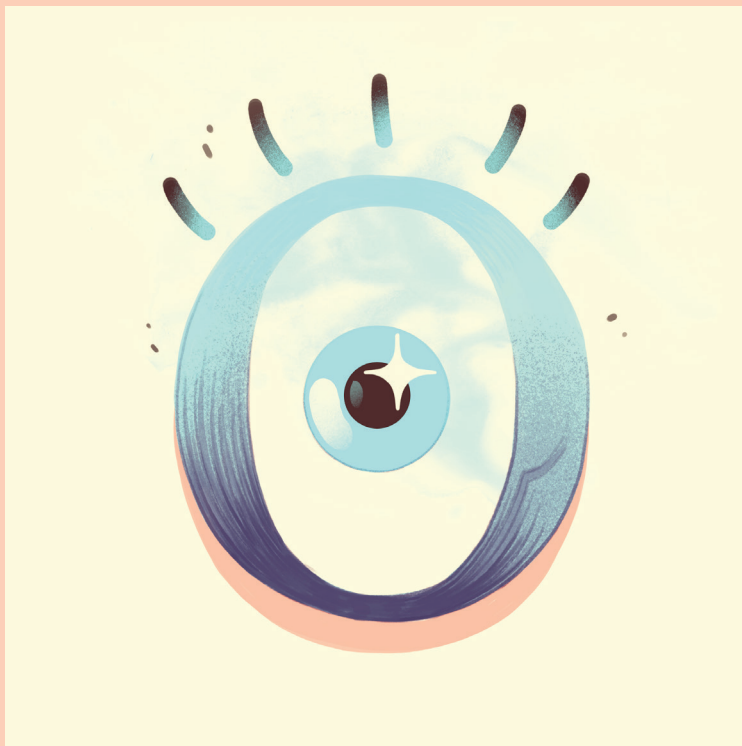
těla. Ony popisy mohou být velice přímé bez příkras uměleckého pohledu, a přesto dokáží vyjádřit něco, co se odehrává až pod kůží ženského těla. Skrze něj se spisovatel může propracovat na dřeň ženské mysli a pochodů, jež jsou ovlivňovány právě jejich tělem.

„I když byla pyšná na to, že je hezká a pěkně rostlá, byla ta pýcha vždy korigována studem: tušila dobře, že ženská krása funguje především jako sexuální výzva a bylo jí to nepříjemné; toužila, aby se její tělo obracelo jen k člověku, kterého miluje, když si muži prohlíželi na ulici její poprsí, zdálo se jí, že tím pustoší i kus nejtajnějšího soukromí, které patří jen jí a jejímu milenci.“ Milan Kundera

Pohled spisovatele na ženské tělo se však výrazně liší, pokud je psán osobou, již ženy přitahují, anebo naopak je přitahuje druhé pohlaví. Jistá naivní něha a obdiv se v druhém případě vytrácejí a nastupují zcela odlišné aspekty pohledu. Od vnímání vlastních tělesných chyb, odlišnosti až po rivalitu stejného pohlaví.

„V místnosti se mezitím prudce rozlilo elektrické světlo a já poznala i holku, s níž právě dotančil. Byla to tatáž, kterou jsem onehdy viděla před školou, ta jemná, zářivá dívka, jež mě přinutila si uvědomit vlastní matnost.“ Elena Ferrante

Ale nastupují i aspekty týkající se nechtěných pochodů ženského těla, a především pak údělu, jež je na ně kladen fyziologicky i společensky. Tlak nutící ženu být čistě ženskou a samozřejmě dostatečně mateřskou bytostí bývá častým aspektem v knihách současných ženských autorek. Ty se snaží popsat tíhu vlastních tužeb, které se často natolik liší od potřeb těla a očekávání okolí. A lámou si hlavu, jak spojit dnešní moderní ženu se vším, co si přinesla z předešlých generací zakódované ve svém těle.

„Ženské tělo dělá tisíc rozdílných věcí, dře, běhá, studuje, sní, vynalézá, vyčerpává se, a ňadra se mezitím zvětší, stydké pysky otečou, tělo pulzuje kulatým životem, který je váš, je to váš život, jenže se tlačí jinam, odtrhává se od vás, třebaže obývá vaše břicho, radostné a ztěžklé, kterého si užíváte jako nějakého nenasytného impulzu a které je přesto odpudivé, jako by vám na žílu naroubovali jakýsi jedovatý hmyz.“ Elena Ferrante

Nakonec umělcova slova směřují téměř vždy k jednomu obvykle nepřímě vyjádřenému středobodu pomyslných plaveb, naléhání a všeho možného lidského počínání – k ženskému klínu – místu života a smrti. K místu, v němž život vzniká, z něj se rodí a zároveň v něm na pár vteřin štěstí podlehneme zcela rádi krátké smrti.

„Clarisse jistě seděla u kormidla a její klín mi připadal jako nejlákavější místo, kam složit hlavu v celé Horní Normandii.“ Victor Pouchet

Všechna ta písemná zachycení krás ženského těla jsou uměním rodícím se v běžné každodennosti a jednotlivých nedokonalostech, které poskládá spisovatel do prchavého vyjádření tělesné dokonalosti, jíž se nemůžeme díky našim vlastním tělům a bujně představitosti, která tu není utlačovaná obrazovou stránkou, nikdy nabažit.

Marta Vondráčková

Tělo jako zbraň

Všichni známe hodnocení *Lolity* Vladimira Nabokova konvenční optikou. O jeho kontroverznosti, pornografičnosti, oplzlosti, nepřipustnosti, skandálnosti či nevhodnosti se nepochybovalo od úplného začátku, stejně tak jako o jeho mimořádné literární kvalitě.

Poprvé román spatřil světlo světa roku 1955, až dva roky po svém dokončení, jednoduše proto, že se nakladatelství zdráhalo dílo vydat. A po svém vydání si *Lolita* ustlala přímo na trnech, ve Francii byla zakázána, přes anglické hranice nesměla ani s doložkou. Ale jak už to tak bývá se vším odmítaným a zakazovaným, velmi záhy se zařadila k předním literárním počínům a po zásluze je velebena a uznávána dodnes. Vyšla nesčetněkrát, v češtině se s ní setkáváme poprvé roku 1991 díky překladu Pavla Dominika. Doposud nejčerstvější vydání pochází z vydavatelství Paseka, které tím uctilo autorovo stodvacáté výročí narození.

Varování: následující řádky vyzrazují zápletku díla.

Většina z nás *Lolitu* zná, pro ostatní předkládám ve zkratce celý obsah díla. Dospělý muž nedokáže